czasopismo bezpłatne

kultura CHEŁMSKA

4
2/2012

EWELINA PAWLAS W TROYES

Międzynarodowy Konkurs Plastyczny przeprowadzony przez UNESCO we Francji przebiegał pod hasłem „Dawno, dawno temu" Do konkursu przystąpiło ponad 20 tysięcy autorów prac z 40 krajów. Uczestnicy mieli za zadanie wyrazić środkami plastycznymi historie przekazywane przez pokolenia. Historie, które dziś są legendą i należą do kultury swojego kraju. W skład jury weszli profesjonaliści i znakomitości świata nauki i kultury. Spośród nominowanych prac jury przyznało 100 nagród z podziałem na grupy wiekowe. Laureatką w kategorii 10- 13 lat została **Ewelina Pawlas** z pracowni plastycznej „Art-Kreska" Młodzieżowego Domu Kultury w Chełmie prowadzonej pod kierunkiem Krystyny Rutyny. Praca Eweliny przedstawiająca „Legendę o białym orle" była bezkonkurencyjna w tej kategorii i jako jedyna z Polski zdobyła uznanie jury. Ceremonia wręczenia nagród odbyła się 2 czerwca 2012r podczas trwania 5 dniowej Międzynarodowej konwencji Art „ GRAINES D'ARTISTES DU MONDE ENTIER" w Troyes (Francja). **(Kr)**

Dominika Bagińska tancerka Klubu Tańca Nowoczesnego „Foton" działającego w Młodzieżowym Domu Kultury w Chełmie pod kierunkiem Joanny Wilkołaskiej otrzymała Stypendium Marszałka Województwa Lubelskiego za wybitne osiągnięcia artystyczne. Zarząd Województwa udzielił wsparcia finansowego 144 młodym twórcom, pragnącym doskonalić swój kunszt artystyczny. Dominika jest uczennicą Gimnazjum Nr.1 im. Jana Pawła II w Chełmie. **ak**

Z WYSTAWY „MOZAIKOWE RZEŹBY"

Ekspozycja zawiera 60 prac wykonanych przez uczestników pracowni Color Wheel pod kierunkiem artysty plastyka Elżbiety Krzywickiej. Młodzi artyści (w wieku od 6 do 15 lat) pracowali kilka miesięcy nad jedną z najstarszych i najbardziej pracochłonnych technik malarskich, jaką jest mozaika. Pracę rozpoczęto od zaprojektowania własnej formy przestrzennej a następnie przechodzono do jej realizacji. Konstrukcje opierają się na balonach oklejonych papierem marche.

Dla wzmocnienia konstrukcji, formy zostały zalane gipsem. Podczas tego procesu młodzi adepci sztuki mogli zapoznać się z właściwościami gipsu jakie daje on w procesie tworzenia. Następną fazą realizacji zadania było przygotowanie projektu malarskiego pod mozaikę. Ostatni etap pracy stanowiło przyklejanie mozaiki według wzoru malarskiego. Etap ten wymagał od twórców ogromnej cierpliwości, sprawności manualnej, precyzji, a także ostrożności podczas pracy z takim materiałem jak pobite szkło i ostre krawędzie tłuczonej ceramiki. Dodatkową trudność w wykonaniu pracy stanowiły układy płaszczyzn, znajdujących się pod różnym kątem. Przyklejana do nich mozaika często odpadała i trzeba ją było przyklejać ponownie, lub nawet wielokrotnie. **(ek)**

Wielka telewizyjna przygoda „TAKTU"

Tancerze Formacji Tańców Latynoamerykańskich Takt-Chadek wzięli udział w show Polsatu „**Got to dance" - „Tylko taniec"**. Dzięki głosowaniu jurorów a w kolejnych etapach dzięki nadsyłanym sms-om doszli aż do finału. I choć trofeum nie zdobyli, wrócili w dobrych nastrojach.

„Takt - Chadek" Chełm wystąpił w składzie: trener – Roman Pawelec;Natalia Stasiak, Milena Haraburda, Alina Pędzińska, Aleksandra Kuczyńska, Anna Czyżyk, Katarzyna Jankowska, Daria Pick, Anna Stachnik, Magdalena Stręciwilk, Magdalena Pietrzykowska, Iza Zakrzewska, Grzegorz Zmokły, Michał Łokiński, Adrian Dziewulski, Krzysztof Niemiec, Adrian Kotowicz, Karol Drozd, Sebastian Zelent, Piotr Teodorowicz, Karol Borsuk.

Złota passa „Małego Fotonu" !

Formacja Tańca Nowoczesnego „Mały Foton" działająca w Młodzieżowym Domu Kultury w Chełmie pod kierunkiem Joanny Wilkołaskiej kolejny raz na podium!.

Młodzi tancerze wywalczyli I miejsce oraz Puchar na „V Wojewódzkim Konkursie Zespołów Tanecznych o Puchar Marszałka Województwa Lubelskiego".

gazeta dostępna w:

Młodzieżowy Dom Kultury - ul. Pocztowa 41, Urząd Miasta Chełm, Muzeum Ziemi Chełmskiej, Chełmski Dom Kultury, Chełmska Biblioteka Publiczna, TAWA na ul. Krzywej, „Technobud" Hotel Kamena, przychodnie „Salus" ul. Piłsudskiego 11B, „San-Med" I Armii W.P. , Salon Kosmetyczny „Angel" - ul. Lwowska 13 E, „Galeria Fryzur" ul. Pocztowa 26, hotel „Relax"-ul. 11 Listopada 2, HK Hotel „Kozak" – ul. Hrubieszowska 37, „ALMED" Specjalistyczne Gabinety Lekarskie ul. Hrubieszowska 54a, Hotel „DUET" - ul. Hrubieszowska 54 a, „LEK-DENT" ul. Wołyńska 32, MSP ZOZ, ul. Wołyńska 11, Stowarzyszenie Twórcze „Pasja" - I Armii W.P. 19, „SURMED" Przychodnia Lekarzy Rodzinnych ul. I Armii W.P. 41 C „FAN KULTURY" ul. Lwowska 1, „Unident" Waśniewskiego 13, OPUS it Jaskinia Solna „Barbórka" - Lubelska 52, Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie Delegatura w Chełmie – pl. Niepodległości 1, Salon Fryzjerski „PROFESJONAL" ul. Reformacka 28, SP Szpital Specjalistyczny w Chełmie ul. Ceramiczna 1, Przychodnia Specjalistyczna ul. Szpitalna 53 B, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji ul. Graniczna 2a i ul. I Pułku Szwoleżerów 15 i Galeria Atelier Ryszarda Kaczmarskiego ul Lwowska 34.

Kultura Chełmska. Czasopismo bezpłatne. **Redakcja:** Elżbieta Bajkiewicz-Kaliszczuk, Zygmunt Gardziński, Aleksandra Kierska, Anna Małysz, Mariusz Matera, Zofia Wasiuta, Wojciech Zakrzewski (redaktor naczelny) oraz uczestnicy warsztatów dziennikarskich Młodzieżowego Domu Kultury w Chełmie. **Skład i łamanie:** Jacek Adamczyk. **Druk:** Wschodnie Centrum Poligraficzne KORZAN, ul. Szkolna 16, Chełm, tel/fax 82 564 00 55. **Redakcja.** Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Pocztowa 41, 22-100 Chełm, kulturachelmska@wp.pl. Fotografia na okładce: Jan Dobkowski,Klatka, 1973 płótno, akryl, 195 x 145 cm, fot. Grzegorz Zabłocki, Galeria 72 ze zbiorów Muzeum Ziemi Chełmskiej. **Wydanie dofinansowane ze środków budżetu miasta Chełm. Sponsor strategiczny: PGO Chełm.** Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian w nadesłanych tekstach, materiałów nie zamówionych nie zwraca.

2-3 czerwca DNI CHEŁMA 2012

W sobotę, 2 czerwca władzę nad miastem przejęli najmłodsi chełmianie. Międzynarodowy Dzień Dziecka był znakomitą okazją do wspaniałej zabawy z całą masą atrakcji.

Dmuchane zjeżdżalnie były oblegane aż do późnego popołudnia. A wszystko w ramach projektu „Zero procent", w którym pokazaliśmy młodzieży, że można się przyjemnie bawić bez alkoholu i innych używek. Wieczorem rozkołysał wszystkich Tallib, a zaraz po nim na scenie pojawili się „Myly Ludzie" , których koncert zakończył dzień pierwszy święta miasta. Niedziela (3 czerwca) upłynęła w ciepłej (nie tylko za sprawą pogody) rodzinnej atmosferze. Sporym zainteresowaniem cieszył się jak zwykle jarmark rzemiosła i rękodzieła, który na stałe wpisał się w scenariusz imprezy. Scena przyciągnęła występem sympatycznego Andrzeja Rybińskiego, wiązanki znanych hitów zaserwowały zespoły DeckOver i Modem. Wieczór zakończył koncert Jacka Stachurskiego i nawet deszcz, który zaczął padać wraz z początkiem występu, nie zniechęcił publiczności do wspólnej zabawy na Placu Łuczkowskiego.

Równolegle z zabawą na chełmskich ulicach na lotnisku PWSZ w Depułtyczach rywalizowali parolotniarze podczas XIV Motoparolotniowych Mistrzostw Polski.

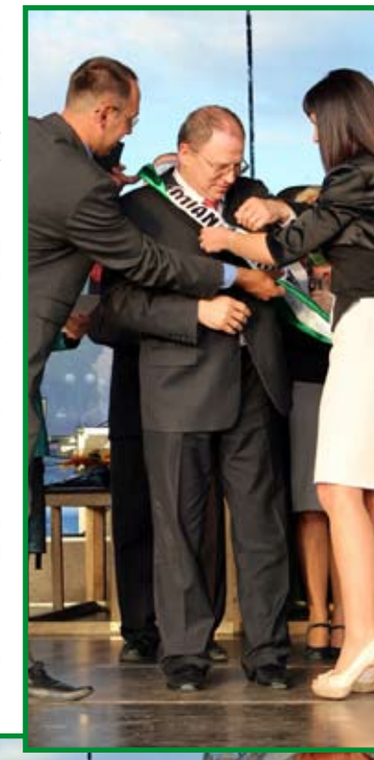

MICHAŁ GOŁOŚ CHEŁMIANINEM ROKU 2011

- Pan rektor Michał Gołoś przyczynił się do powstania jedynych w Chełmie studiów magisterskich – gratulowała zwycięzcy plebiscytu Prezydent Chełma Agata Fisz. – Będę sławił nasze miasto – dziękował odbierając tytuł dr Michał Gołoś, rektor Wyższej Szkoły Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie. Poza przyznaniem tytułu Chełmianina Roku na uroczystej sesji Rady Miasta, ogłoszono laureatów dorocznej nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury im. Kazimierza Andrzeja Jaworskiego.

W kategorii animator kultury nagrodę otrzymali Ewy Harańczyk oraz Jacek Gumienny - założyciele i instruktorzy prowadzący największy w Polsce Klub Boogie Woogie. W kategorii twórczości literackiej i artystycznej nagrodę przyznano pisarzowi Arkadiuszowi Sann (Arkadiusz Gałązka).

Mecenasem kultury został Bank Zachodni WBK Oddział w Chełmie, który od lat wspiera finansowo działalność licznych stowarzyszeń i instytucji kultury działających na terenie miasta. **(um)**

„Sztuka i kultura Indii”

Ekspozycja nawiązuje do barwnego świata liczącej ponad 5 tysięcy lat cywilizacji indyjskiej. Prezentujemy ponad 130 dzieł sztuki i rzemiosła z XX wieku, pochodzących ze zbiorów Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie, będących świadectwem bogactwa kulturowego tego niezwykle egzotycznego, z perspektywy mieszkańca Europy, rejonu świata.

Wyeksponowane przykłady malarstwa zwracają uwagę zastosowanymi - charakterystycznymi dla tej kultury – technikami malarskimi, stosowanymi w Indiach po dziś dzień. Zobaczyć można pochodzące ze świętego miasta hindusów - Puri w Środkowych Indiach *paty,* ludowe obrazy religijne wykonane na tkaninie z włókna kokosowego, związane z kultem bóstwa Dżagannatha (czyli Pana Wszechświata), lokalnej formy Kryszny.

Współczesne malarstwo, sięgające swoimi korzeniami tysięcy lat, reprezentuje twórczość plemienia Warli ze stanu Maharasztra. Proste, symboliczne rysunki przedstawiające życie lokalnej społeczności malowane były pierwotnie na ścianach domostw. Na wystawie ten typ malarstwa odnajdujemy między innymi w wyobrażeniach pola ryżowego, żniw oraz tańca.

Inną grupę obrazów stanowią malowane woskiem na bawełnianej tkaninie batiki wywodzące się ze sztuki mogolskiej. Wyróżniają się wśród nich zarówno świeckie przedstawienia pięknych kobiet, tancerzy, muzyków, jak i sakralne wyobrażenia bóstw: Kryszny, Genesi, a także Buddy.

Sacrum, które przenika życie mieszkańców Indii na wskroś, jest również szeroko reprezentowane w rzeźbie. Wyeksponowane zostały zarówno chlorytowe figurki bóstw z południa Indii o wyrafinowanej formie rzeźbiarskiej: żeńskie boginie Dewi oraz Parwati, najważniejsze bóstwa hinduizmu: Śiwa, Wisznu, a także wizerunki Buddy, jak i proste, ludowe przedstawienia Kryszny - Dżagannatha, jego siostry Subhadry i brata Balaramy, wywodzące się z Orisy.

Kolorytu wystawie nadają mieniące się soczystymi barwami tkaniny, tak charakterystyczne zarówno dla dawnych, jak i współczesnych Indii. Zachwycają tkaniny kultowe: bogato zdobiony baldachim procesyjny wznoszony nad wyobrażeniem bóstwa, wachlarze, zawieszki oraz tkaniny dekoracyjne z charakterystycznymi symbolami hinduizmu – pawiami oraz słoniami. Uwagę zwracają także *torany* – tradycyjne indyjskie ozdoby umieszczane nad drzwiami, będące symbolem powitania. Niezwykle dekoracyjne są wykonane ręcznie patchworki, zszywane z setek niewielkich fragmentów tkanin, ozdobionych dodatkowo haftem, cekinami, lusterkami.

Nie zabrakło również charakterystycznych dla Indii strojów, zarówno damskich, jak i męskich. Prezentujemy zachwycające intensywnością barw i delikatnością tkanin sari –będące najpopularniejszym ubiorem kobiecym noszonym współcześnie – które znane jest od III tysiąclecia p.n.e. Nie sposób przejść obojętnie także wobec soczyście pomarańczowego stroju tancerki, który przenosi nas w magiczny świat tańca nieodłącznie związany z kulturą indyjską. Godny uwagi jest także strój męski składający się z tuniki, spodni, kamizelki wyszywanej metalicznymi nićmi, szala oraz turbanu.

Ważnym aspektem indyjskiej kultury jest teatr, którego korzenie sięgają I tysiąclecia p.n.e. Na ekspozycji ta dziedzina sztuki reprezentowana jest przez marionetki *kathputli* pochodzące z Radżastanu. Wykonane z drewna i zwiewnych tkanin lalki poruszane dzięki linkom przymocowanym do głowy i rąk, wykorzystywane są przez aktorów do odtwarzania mitologicznych scen z życia bogów, snucia historycznych opowieści o zwycięstwach dawnych władców, wszystko zaś przy akompaniamencie muzyki ludowej.

Wystawa „Sztuka i kultura Indii” nasycona jest klimatem Orientu i egzotyki, pozwala zanurzyć się w wypełniony kolorami świat i przenieść myślami w fascynującą kulturę Półwyspu Indyjskiego. Na czas wiosennych i letnich podróży zapraszamy do Muzeum Ziemi Chełmskiej po garść wrażeń prosto z Indii.

Ekspozycja jest czynna do 15 września 2012 r.

Iona Sawicka

I miejsce „MłoDziKa”

Turyści z MDK wzięli udział w finale XII edycji Konkursu Wiedzy o Regionie Lubelskim „Oblicza Małej Ojczyzny” zorganizowanego pod patronatem Lubelskiego Kuratora Oświaty.

Wystartowało 10 drużyn z całego województwa – po pięć ze szkół podstawowych i gimnazjów - w tym doborowym towarzystwie znalazły się również dwie drużyny z regionu chełmskiego. Uczestnicy musieli wykazać się wiedzą krajoznawczą dotyczącą Regionu Lubelskiego (historia, zabytki architektury, parki narodowe i krajobrazowe, rezerwaty i pomniki przyrody, pomniki historii i sławne postacie), umieć rozpoznawać obiekty zabytkowe na zdjęciach oraz wykonać informator turystyczny w formie folderu promującego miejsce zamieszkania i jego najbliższe okolice..

W kategorii szkół podstawowych I miejsce zajęła drużyna Koła Turystycznego „MłoDziK” z Młodzieżowego Domu Kultury w Chełmie w składzie Maciej Dubaj i Kamila Siatka przygotowana przez Sławomira Korpysza.

Wśród gimnazjalistów na IV miejsce z tytułem laureata uplasowała się drużyna Koła Turystycznego „Dreptak” z Zespołu Szkół w Sawinie – Agata Łobaczuk i Martyna Stopa pracująca również pod opieką Sławomira Korpysza.

Dla finalistów zorganizowano wycieczkę, podczas której zwiedzali zabytki starego miasta oraz Muzeum Literackie im. Józefa Czechowicza.

(mdk)

Goci w Chełmie

Dużym zainteresowaniem publiczności cieszyły się tegoroczna VI Noc Muzeum w Chełmie i Międzynarodowy Dzień Muzeów i (kolejno 18 i 19 maja 2012). Z tej okazji Muzeum Ziemi Chełmskiej zaprosiło grupy rekonstrukcyjne Masłomęckiego Stowarzyszenia „Wioska Gotów" – z widowiskiem plenerowym prezentującym życie obozowiska historycznego germańskich Gotów, stroje, biżuterię, uzbrojenie i walki wojowników gockich, degustacją gockiego jadła oraz Chełmskiego Stowarzyszenia Miłośników Koni i Kawalerii Polskiej. Edukacja. Historia Kultura. – kultywującego tradycje kawaleryjskie chełmskich ułanów. Niemały podziw wzbudzały pokazy: Sebastiana Kozłowskiego – garncarza, Tadeusza Szulca – rzeźbiarza, Piotra Marczydło – kowala i Janusza Kozińskiego – pszczelarza.

W związku z czynną wystawą czasową „Sztuka i kultura Indii" ze zbiorów Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie, tematem wiodącym tegorocznej Nocy Muzeum w Chełmie była kultura Indii. Z tej okazji na plenerowej scenie w sąsiedztwie muzeum zagościła młodzieżowa artystyczna grupa tańca orientalnego „Nimbooda" ze Stalowej Woli z pokazami tańca Bollywood, orientalnego makijażu, zakładania sari, a publiczność podejmowała indyjską herbatą z kardamonem.

Wydarzeniem artystycznym wieczoru był kameralny koncert Magdy Niernsee – pokaz tańców: Bharatanatyam, Kathak, Bollywood oraz prezentacja instrumentów i muzyki Indii. W sali ekspozycyjnej muzeum przy ul. Lubelskiej 55, gdzie artystka wystąpiła, byliśmy świadkami zderzenia sztuki nowoczesnej – malarstwa Jolanty Studzińskiej ze sztuką klasyczną Indii.

Magda Niernsee - założycielka Szkoły Tańców Indyjskich Alapadma, stypendystka ICCR na naukę tańca w prestiżowej Wyższej Szkole Tańca Kathak, „Kathak Kendra" w New Delhi. Wychowanka słynnego Pt. Jai Kishan Maharaj w stylu Lucknow gharana. Prezentuje tańce, klasyczny Bharatanatyam oraz półklasyczne -Bollywood, Kathak. Związana ze sztuką Indii od 1998 roku, wielokrotnie podróżowała do Indii, aby szkolić się u swoich mistrzów tańca Bharatanatyam i Kathak. Od 2009 mieszkała w New Delhi, realizując swoje pasje i obserwując codzienne oraz artystyczne życie Indii.

Wystawy czasowe i stałe, prezentacje filmowe i multimedialne przyciągały uwagę zwiedzających do ostatnich minut udostępniania, a ostatni goście wychodzili z ekspozycji po północy 19 maja.

zlk

Masłomęcka rekonstrukcja życia w obozowisku Gotów

Jazzujący polot czyli Chłopcy kontra Basia

Projekt trójki muzyków, których gusta muzyczne oscylują wokół jazzu, soulu, rocka lat 70-tych, inspirowanego polską kulturą ludową. – Nasze kompozycje, stylizowane na ludowe - w warstwie tekstu i melodii, są następnie aranżowane z użyciem rozwiązań muzycznych charakterystycznych dla różnych stylów: od jazzu, przez trip-hop, po drum'n'bass. – mówi Barbara Derlak (śpiew, klarnety, drumla). - W repertuarze mamy parafrazy tradycyjnych pieśni, innym razem autorskie teksty osadzone w stylistyce ludowej gawędy, ballady, przyśpiewki oraz pieśni obrzędowej.- Chłopcy - Marcin Nenko (kontrabas) i Tomasz Waldowski (perkusja, futujara) i Basia zadebiutowali w kwietniu 2010 r. podczas XIII Folkowego Festiwalu Polskiego Radia „Nowa Tradycja", gdzie zdobyli II nagrodę. Do ważniejszych sukcesów grupy należą także m.in.: I nagroda Sceny Otwartej Mikołajków

Folkowych w Lublinie (2011) oraz zwycięstwo w plebiscycie na najlepszy utwór w nurcie world music „Battle of Bands" organizowanym przez World Music Network (2012).

-Muzyką ludową zainteresowałam się działając w warszawskim Teatrze Linia Nocna, tworzącego spektakle w oparciu o bułgarskie pieśni tradycyjne. Po wyprawie z teatrem w góry Pirin (Bułgaria) w poszukiwaniu tamtejszych pieśni zaczęłam zastanawiać się nad polską muzyką - co o niej wiem, co o niej myślę. Okazało się, że moja wiedza jest szczątkowa, w porównaniu do tego, ile wiedziałam o muzyce górali bułgarskich. – opowiada Barbara Derlak. - Wtedy postanowiłam zgłębić swoją wiedzę i swój śpiewnik o polskie pieśni tradycyjne. Zaczęło się słuchanie płyt (kolekcja PAN, i Polskiego Radia „Muzyka Źródeł"). Po przeprowadzce do Krakowa, oprócz komponowania w ramach „Chłopcy kontra Basia" śpiewałam z grupą miłośników pieśni ludowych „Piwnica Śpiewu Tradycyjnego". Zaczęły się też, początkowo rzadkie, wyjazdy na wieś, aby poobcować z ludźmi pamiętającymi stare melodie. Były to najpierw w okolice Radomia, dziś bywam też na Mazowszu oraz u pani Jadwigi Majówki, cenionej śpiewaczki Chełmszczyzny. **(Wz)**

1972 - 2012 GALERIA 72

40 lat Galerii 72

Galeria 72 Muzeum Ziemi Chełmskiej powołana została do życia – jak sama nazwa wskazuje - w 1972 roku. Chełm przed czterema dekadami lat był niewielkim powiatowym miastem, które nie tylko nie miało żadnego doświadczenia w promowaniu sztuki najnowszej, ale wśród jego mieszkańców, nie było żadnego artysty z dyplomem wyższej uczelni. Środowisko plastyczne grodu rozłożonego u stóp Górki Chełmskiej, tworzyli głównie absolwenci Państwowego Liceum Plastycznego w Zamościu. W prowincjonalnym mieście, oddalonym od głównych ośrodków artystycznych kraju, brakowało również kadry, która mogłaby zająć się promocją i upowszechnianiem trudnej - dziejącej się na naszych oczach - awangardowej sztuki. Tak dziewiczy teren wydawał się niemożliwy do zapełnienia i podjęcia próby przedstawienia – nieprzygotowanej społeczności – propozycji o charakterze nowatorskim. Ale wyjątkowi ludzie, nieprzeciętne talenty - podkreślają, że tylko rzeczy niezwykłe pobudzają ich wyobraźnię i stymulują do działania. Taką osobowość reprezentował Kajetan Sosnowski (1913 Wilno – 1987 Warszawa) – twórca o ugruntowanej pozycji w polskim środowisku artystycznym. Sentyment stołecznego malarza do Chełma spowodowany był latami spędzonego w nim dzieciństwa i wczesnej młodości (1920–1934). Dla swej odważnej inicjatywy, znalazł Sosnowski sprzymierzeńca w osobie Zenona Stachiry (1930-1997) – ówczesnego kierownika Wydziału Kultury Powiatowej Radzy Narodowej w Chełmie. Tylko taki tandem – widzący i przewidujący ponad przeciętność – mógł zainicjować działania, które z biegiem lat, potrafiły wypromować – położone nad Uherką miasto, na jedno z ważniejszych miejsc dla kultury plastycznej kraju. Tym większe słowa uznania należą się Sosnowskiemu za jego odwagę, a Stachirze za determinację w realizacji tego – zdawałoby się, skazanego już w zalążku na niepowodzenie – przedsięwzięcia.

Od początku swego istnienia do chwili obecnej Galeria 72 – integralnie związana z Muzeum Ziemi Chełmskiej – mieści się w zespole architektonicznym popijarskiego klasztoru (1667-1726), przylegającego do wysokiej klasy późnobarokowego kościoła pw. Rozesłania św. Apostołów. Działalność galerii zainicjowana została we wrześniu 1972 roku wystawą malarstwa Jana Dobkowskiego. Trzydziestoletni wówczas artysta pokazał pokaźne formatem płótna, na których – w obrębie dwóch wartości kolorystycznych: zieleni i czerwieni – kłębiły się giętkie, wyprowadzone płynną linią formy. Dekoracyjne i krzykliwe zarazem płótna, ewokowały również erotyczny podtekst. Ten zmysłowy wątek obrazów wywołał kontrowersje na granicy skandalu, który doprowadził niemalże do decyzji o zakończeniu działalności galerii na tym jednym wystąpieniu. Jednak Zenon Stachira – znany z wielu cennych inicjatyw – nie poddał się presji środowiska i zdecydował o kontynuacji eksperymentu ze sztuką najnowszą. Kolejne próby pokazania dokonań polskiej awangardy artystycznej, skupiły się na prezentacjach z dziedziny abstrakcji geometrycznej, przeplatanych wystawami sztuki utrzymanej w duchu szeroko pojętej metafory i publicystyki. Kiedy wiosną 1973 roku zachorował Kajetan Sosnowski, pojawiło się kolejne poważne zagrożenie dla dalszego istnienia galerii. Ale założyciel tego ważnego dla kultury plastycznej miejsca zadbał o to, by nie odegrało ono jedynie roli przelotnej i krótkotrwałej efemerydy. Zaproponował dr Bożenę Kowalską (ur. 1930) – znanego krytyka i teoretyka sztuki, na kuratora artystycznego Galerii 72. Od tamtego momentu – aż do końca 2000 roku, była ona autorką koncepcji programowej, motorem napędowym i inicjatorką nie tylko wystaw, ale wielu przedsięwzięć, których zadaniem miało być nie tylko upowszechnianie najnowszych zjawisk artystycznych, ale wzbogacanie o nowe dzieła chełmskiej kolekcji sztuki współczesnej. Ryszard Patkowski - ówczesny dyrektor muzeum – okazał się oddanym orędownikiem tego przedsięwzięcia. Do zespołu osób, które zaangażowane były w organizację kolejnych pokazów, działalność oświatową i promocyjną Galerii 72, dołączyła Jagoda Barczyńska – pierwszy historyk sztuki, który osiadł w Chełmie tuż po utworzeniu województwa chełmskiego. Do końca lat 70. minionego wieku, sale Galerii 72 gościły twórczość 48 artystów, spośród których – dwudziestu ośmiu odeszło już od nas na zawsze. Wystarczy przytoczyć kilka nazwisk zmarłych autorów, by przekonać się, że o chełmskiej galerii można już mówić w historycznym aspekcie: Kajetan Sosnowski, Ryszard Winiarski, Janusz Przybylski, Włodzimierz Borowski, Alfred Lenica, Jan Ziemski, Jerzy Rosołowicz, Jerzy Grabowski, Roman Opałka, Kazimierz Ostrowski, Henryk Stażewski, Jerzy Nowosielski, Tadeusz Brzozowski, Jadwiga Maziarska, Jonasz Stern – tworzyli przednią straż polskiej awangardy powojennej. Z każdej wystawy muzeum dokonywało zakupu jednej lub kilku – w zależności od możliwości finansowych - prac do zbiorów własnych. W 1981 roku, czyli po blisko dziewięciu latach działalności Galerii 72, kolekcja liczyła 170 dzieł malarstwa, form przestrzennych, rysunków i prac graficznych oraz obiektów fotograficznych.

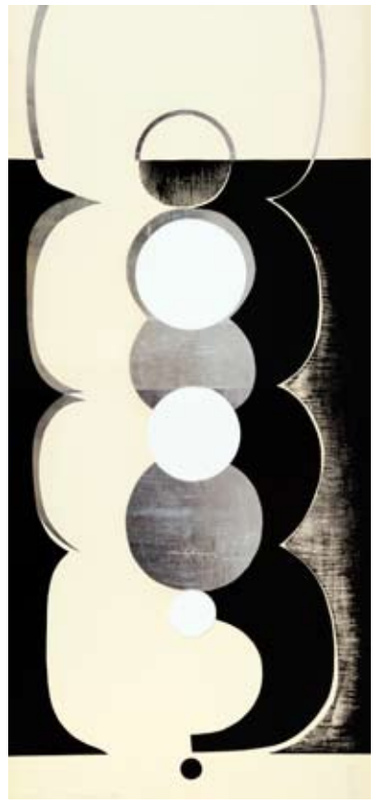

Lata osiemdziesiąte: czas rozwoju i prosperity

Lata osiemdziesiąte XX wieku, wszystkim Polakom kojarzą się z czasem trudnym i ubogim, pełnym niepokojów, znaczonym widmem pustych półek sklepowych. Jednak w trakcie tej dekady, większość muzeów i galerii w kraju zdołała – w sposób wyraźny – uzupełnić swe zbiory z zakresu sztuki współczesnej. Do grona tych placówek dołączyło chełmskie muzeum ze swą kolekcją Galerii 72 .

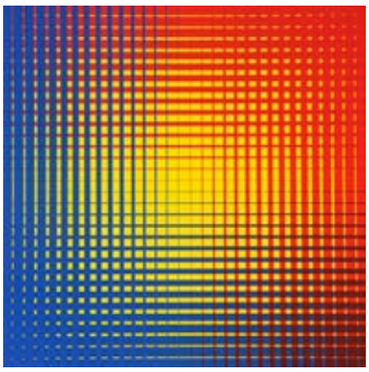
24 kwietnia 1981 roku Muzeum Ziemi Chełmskiej udostępniło swe zasoby z zakresu sztuki najnowszej w postaci stałej ekspozycji. Pokaz zajął sale pierwszego piętra popijarskiego budynku muzealnego. Przygotowaniem tej prezentacji zajął się Jan Kosiński z Warszawy – znakomity scenograf, artysta o szerokim doświadczeniu w dziedzinie aranżacji wnętrz ekspozycyjnych. Ale już cztery lata później - w 1985 roku - muzeum przygotowało kolejną wersję stałego pokazu z kolekcji Galerii 72, oddając tym razem we władanie sztuki naszych czasów, cały budynek przy ulicy Lubelskiej 55. Autorem nowego wariantu opracowania plastycznego wystawy był Jan Berdyszak z Poznania – czołowy polski malarz, grafik, autor instalacji. W latach 80. ubiegłego wieku, mieszkańcy Chełma mieli sposobność uczestniczyć w 69 wernisażach wystaw przygotowanych w ramach działalności Galerii 72. Swoje najnowsze dokonania prezentowali m.in.: Wanda Gołkowska z Wrocławia, Mieczysław Wiśniewski z Torunia, Izabella Gustowska z Poznania, Jan Tarasin (1926-2009), Józef Szajna (1922-2008), Edward Dwurnik, Artur Brunsz, Erna Rosenstein (1913-2004), Edward Krasiński (1925-2004), Andrzej Dłużniewski, Koji Kamoji, Teresa Murak – z Warszawy, Kiejstut Bereźnicki, Teresa Miszkin – z Gdańska, Jan Pamuła, Jerzy Bereś, Adam Wsiołkowski, Miaria Pinińska-Bereś (1931-1999) – z Krakowa, i wielu innych.

W 1985 roku dr Bożena Kowalska zwróciła się do chełmskiego muzeum z propozycją organizacji Międzynarodowych Plenerów dla Artystów Posługujących się Językiem Geometrii. Pierwsze – z tego cyklu – spotkanie artystów odbyło się we wrześniu tego samego roku, w Okuninie nad Jeziorem Białym. Plenery organizowane corocznie (w latach 80. odbyło się pięć spotkań) w ośrodkach wypoczynkowych Okuninki, miały charakter sympozjów, w trakcie których odbywała się wymiana myśli, doświadczeń, toczyły się dyskusje nad stanem sztuki najnowszej, zastanawiano się nad miejscem nurtu abstrakcji geometrycznej we współczesnej rzeczywistości. Każdemu meetingowi plenerowemu towarzyszyło hasło ukierunkowujące tematykę wykładów, żeby dla przykładu wymienić: “Geometria i wyraz”, “Geometria i ład”, “Geometria i przestrzeń”, “Geometria i światło”, “Geometria i intuicja”, “Geometria a granice sztuki”. Z pleneru na plener poszerzał się chełmski zbiór dzieł znaczonych językiem form euklidesowych, w

ramach którego zaczął systematycznie rosnąć zespół prac autorów z zagranicy. Do Okuninki chętnie przyjeżdżali twórcy z Europy środkowej i zachodniej, których dzieła zaczęły tworzyć zalążek – a z biegiem lat

pokaźny zbiór - sztuki obcej. Pochodną międzynarodowej działalności muzeum, stały się nowe kontakty oraz otworzyły się nowe możliwości wymiany wystaw i doświadczeń. W lipcu 1986 w Atenach doszło do wspólnego - polsko-greckiego - wystąpienia zatytułowanego "Geometria i ekspresja", które było odpowiedzią na pobyt Greków w Okinince w roku uprzednim. W kwietniu 1988 roku przygotowano kolejną prezentację chełmskiej kolekcji za granicą. W Galerii "Budapest" w Budapeszcie wystawiono 109 przykładów sztuki polskiej, które wyszły spod ręki 58 autorów. Pokazowi "Geometria i metafora" towarzyszył wyczerpujący katalog.

Pierwsze wystąpienia artystów z zagranicy Galeria 72 gościła w czerwcu 1987 roku, kiedy rysunki zaprezentował Karl Heinz Adler z Drezna (ówcześnie NRD), a w październiku tego samego roku, miał miejsce wielki retrospektywny pokaz prac Georga Karla Pfahlera ze Stuttgartu (RFN). W maju 1989 roku gościliśmy w Chełmie malarstwo Istvána Haásza z Budapesztu, a już wrześniu tegoż roku prezentowała się międzynarodowa grupa "Arbeitskreis", której ze strony polskiej przewodniczył Ryszard Winiarski.

W nowej rzeczywistości lat 90.

Lata 90. przynoszą zmiany społeczno-polityczne, które nie pozostają bez wpływu na funkcjonowanie muzeów i galerii w kraju. Odczuwalny jest brak funduszy na zakup dzieł sztuki współczesnej, co powoduje, że wiele kolekcji nie posiada prac dokumentujących tę nową rzeczywistość dziejową. Chełmskie zbiory podzielają tę sytuację i uzupełnianie kolekcji poprzez zakupy praktycznie wygasa. Zbawienne w tym względzie okazują się międzynarodowe spotkania plenerowe w Okunince, które systematycznie wnoszą nowe zasoby prac do chełmskich zbiorów. Kolekcja Galerii 72 poszerza się w tym okresie głównie o przykłady dzieł artystów polskich i z zagranicy, którzy pracują w obszarze sztuki o charakterze abstrakcji geometrycznej. W 1992 roku – wraz z odejściem wieloletniego dyrektora muzeum – Ryszarda Patkowskiego – działalność Galerii 72 przeżywa kryzys i znaczona jest czasem niepewności. Nowy dyrektor – Longin Tokarski - podejmuje jednak dalszą współpracę z dr Bożeną Kowalską i organizowane są kolejne pokazy sztuki najnowszej. Lata 90. poszerzają listę wystaw o 55 pokazów, w ramach których odnotowano 17 wystąpień artystów z zagranicy, w tym pięciu Polaków zamieszkałych na stałe poza krajem. Przeważali liczebnie twórcy z Niemiec (Gerard Blum-Kwiatkowski, Friedrich Kracht, Ulrich Otto, Charlie Möller, Alfons Kunen, Heinz Mack, Marek Radke), ale wystawiali również artyści z Holandii (Ewerdt Hilgemann,

Helly Öestreicher, Sjoerd Buisman), Austrii (Hellmut Bruch), Szwecji (Anders Lidén), Włoch (Getulio Alviani), Danii (Lise Kjaer), Francji (Xawery Wolski), USA (Hanna Zawa Cywińska, Wojciech Fangor). Bożena Kowalska powtórzyła wystawy siedmiu autorów, których dokonania prezentowała już wcześniej – w trakcie minionych dwudziestu lat. Janusz Przybylski, Mieczysław Wiśniewski, Jan Berdyszak, Jerzy Budziszewski, Wiesław Łuczaj, Józef Hałas, Wanda Gołkowska, zaprezentowali nowe poszukiwania i rozwiązania w obszarze własnych dociekań plastycznych. Pamięć o trzech zmarłych protagonistach rodzimej awangardy XX wieku – Kajetanie Sosnowskim, Janie Ziemskim i Henryku Stażewskim – uhonorowana została osobnymi pokazami dedykowanymi tym wybitnym osobowościom artystycznym.

Zbiory chełmskie dwukrotnie wywędrowały za granicę. W kwietniu 1998 roku zestaw 46 prac siedemnastu autorów zaprezentowany został niemieckiej publiczności na wystawie "Konstruktive Kunst in Polen aus den Museum von Chełm" przygotowanej w Städtischen Galerie Schwarzes Kloster we Freiburgu im Breisgau. W lutym 1999 roku ten sam zestaw prac - poszerzony o dzieła 15 autorów – wyeksponowany został w Tiroler Kunstpavillon w Innsbrucku w Austrii. Obie prezentacje przedstawiła zagranicznemu odbiorcy dr Bożena Kowalska, która była kuratorem tych pokazów.

Cała złożona procedura prac organizacyjnych związanych z przygotowaniem obu wystaw, spoczywała w rękach Działu Sztuki Współczesnej chełmskiego muzeum.

Galeria 72 w nowym tysiącleciu

W 2000 roku miały miejsce ostatnie wydarzenia artystyczne, którym przewodziła dr Bożena Kowalska. Ówczesny dyrektor muzeum – Wojciech Mazurek – zaproponował dotychczasowej kurator artystycznej Galerii 72 współpracę na nowych warunkach. Nie zostały one przez nią zaakceptowane, a propozycja uznana została za niestosowną. Kompetencje przygotowywania programu wystaw w Galerii 72 przyjął na siebie Dział Sztuki Współczesnej. Po 2000 roku chełmianie mieli okazję obejrzeć 52 pokazy o charakterze indywidualnym i zbiorowym. W 2002 roku uroczyście obchodzono jubileusz 30-lecia działalności Galerii 72, a pięć lat później – w obecności grupy artystów – podsumowano jej 35-letni dorobek.

Plenery artystyczne odbywały się nadal – początkowo w Okunince, a od 2004 roku - przez kolejnych pięć sezonów – międzynarodową grupę artystów przyjął w swe gościnne progi Zamek w Janowcu nad Wisłą. Janowieckim spotkaniom towarzyszyły corocznie prezentacje sztuki współczesnej z chełmskich zasobów.

Przygotowana – we współpracy z Getulio Alvianim - wybitnym artystą i kuratorem z Mediolanu – wystawa "Grafica Opera Prima" (2001), została również pokazana w Toruniu (Muzeum Okręgowe), w Krakowie (Międzynarodowe Centrum Kultury), w Łodzi (Akademia Sztuk Pięknych) oraz w Bratysławie (Muzeum Milana Dobeša). Z włoskim artystą Galeria 72 współpracowała również przy opracowaniu prezentacji wybitnych twórców z Półwyspu Apenińskiego: Lucio Fontany (2001 r.) i Edoardo Landiego (2002 r.) oraz zbiorowego pokazu "Włochy wczoraj i dziś. Arte Esatta-"(2002/2003). Przy organizacji wymienionych wystaw muzeum otrzymało wsparcie ze strony Włoskiego Instytutu Kultury w Krakowie. W 2004 roku przedstawiona została chełmianom – przy wydatnej pomocy Ministerstwa Kultury Republiki Chorwacji - sztuka młodych twórców z półwyspu Istria. Východoslovenska Galeria w Koszycach na Słowacji zaprezentowała w swej przestrzeni dwie wystawy z chełmskich zbiorów: "Polską sztukę abstrakcyjną" (z okazji Dni Polskich w Koszycach) w 2004 roku, oraz dwa lata później "Europejską abstrakcję z kolekcji Galerii 72". W ramach wymiany i współpracy dwukrotnie pokazane zostały w Chełmie zbiory koszyckiej galerii, które przybliżyły zakres poszukiwań awangardowej sztuki południowego sąsiada. Ponadto Galeria 72 gościła indywidualne pokazy twórców ze Słowacji: Danuty i Pavla Binderów z Bratysławy (2004) oraz Adama Szentpétery'ego z Koszyc (2006). Wystawom tym patronował Słowacki Instytut Kultury w Warszawie. Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej w Warszawie wydatnie wsparła prezentacje artystów z Berlina: Hartmuta Böhma (2008) oraz wspólne wystąpienie młodych twórców: Dirka Rathke, Arne Schreibera, Rainera Splitta (2010).

W Galerii 72 miały miejsce pokazy artystów polskich na stałe zamieszkałych poza granicami kraju: Janusza Kapusty z Nowego Jorku (2004, 2011), Kazimierza Głaza i Leszka Wyczółkowskiego z Toronto (2008), Jerzego Grochockiego z Houston, USA (2010). Po 2000 roku – obok indywidualnych wystaw artystów polskich i zagranicznych – w Galerii 72 systematycznie przygotowywane są problemowe wystawy, ukazujące chełmskie zbiory sztuki współczesnej w różnym aspekcie - żeby dla przykładu wymienić kilka z nich: "Ci, którzy odeszli - Artyści Galerii 72" (2005), "Sztuka optyczna i kinetyczna" (2006), "DUŻY FORMAT mały format" (2010), "Kryterium koloru" (2011), "Black White & Grey" (2012). Niektóre z nich zaprezentowane zostały w galeriach i muzeach Janowca nad Wisłą, Piotrkowa Trybunalskiego, Skierniewic i Elbląga. Dzieła z chełmskiej kolekcji wypożyczane są stale i prezentowane na

najważniejszych przeglądach sztuki polskiej na obszarze całego kraju. Chełm ze swoją muzealną Galerią 72 stanowi ważny punkt odniesienia dla wielu środowisk artystycznych w Polsce i Europie. We wrześniu Muzeum Ziemi Chełmskiej podsumuje 40 lat istnienia swojej galerii. Z tej okazji pokazane zostaną najnowsze dokonania Jana Dobkowskiego – artysty, którego dzieło zainaugurowało w 1972 roku działalność naszej chełmskiej – dostojnej już – jubilatki. Będziemy mieć również okazję podziwiać cenny dar wrocławskich artystów – Wandy Gołkowskiej (ur. 1925) i Jana Chwałczyka (ur. 1924), który trafił do chełmskich zbiorów w roku minionym. Dzieła tych dwojga wybitnych przedstawicieli rodzimej awangardy, pokazane zostaną w kontekście prac ich młodych wychowanków – członków ugrupowania "Kontynuacja i sprzeciw". Dzięki ludziom, którzy to miejsce stworzyli, przyczynili się do jego rozwoju, dzięki ich odwadze i przezorności, Chełm zyskał nie tylko bogactwo w postaci – sięgających dwóch tysięcy – wybitnych dzieł sztuki powojennej, ale sławę miasta otwartego na wszelkie inicjatywy o prekursorskim charakterze.

Jagoda Barczyńska

KAZIMIERZ PAWEŁ JANCZYKOWSKI
25.01.1888 – 15.04.1972

15 kwietnia minęła czterdziesta rocznica śmierci Kazimierza Pawła Janczykowskiego, jednej z najbardziej niezwykłych postaci dwudziestowiecznego Chełma. Jako wieloletni nauczyciel i działacz społeczny, był obecny praktycznie w każdej istotnej sferze funkcjonowania miasta, od działalności sportowej i turystycznej, po inicjatywy kulturalne i literackie. Znany najbardziej jako regionalista i krajoznawca, zaistniał również jako twórca tekstów publicystycznych i poetyckich, wyróżniających się niezwykle barwnym językiem, często określającym wyobrażenie o dziejach Chełma i ziemi chełmskiej, również wśród przedstawicieli współczesnego pokolenia.

Kazimierz Paweł Janczykowski urodził w Metelinie koło Hrubieszowa. Jego rodzicami byli Konstanty i Leontyna z Drzewieckich Janczykowscy. W młodości przeszedł typową drogę dla pokolenia Polaków urodzonych na przełomie XIX i XX w., znaczoną nauką w rosyjskim gimnazjum, udziałem w strajku szkolnym oraz zaangażowaniem w działalność społeczną. Ukształtowany między innymi przez takie osobowości jak Hieronim Łopaciński, odnalazł sens w społecznikowskiej aktywności krajoznawczej i sportowej, którą najpełniej mógł realizować jako nauczyciel. Po objęciu w 1918 r. funkcji nauczyciela w Państwowym Gimnazjum im. Stefana Czarnieckiego, swoje zdolności i pasje związał z Chełmem i ziemią chełmską. To właśnie tutaj Kazimierz Janczykowski odnalazł swoje miejsce, któremu pozostał wierny do końca życia. I mieści się w tym określeniu zarówno miasto na kredowym wzgórzu, którego urodę i bogactwo historycznej przeszłości, potrafił tak pięknie przedstawiać, jak również niezwykła szkoła, owoc odpowiedzialnego patriotyzmu miejscowej społeczności i kuźnia świadomych i oddanych

Polsce obywateli.

Dzięki różnorodnej działalności, prowadzonej w oparciu o szerokie zainteresowania, w orbicie których mieściła się między innymi: historia, archeologia, etnografia i literatura, już w okresie międzywojennym Kazimierz Janczykowski był postacią znaczącą. Organizował przedsięwzięcia sportowe i turystyczne. Prowadził badania archeologiczne i gromadził materiały historyczne i etnograficzne (tworząc zręby Muzeum Ziemi Chełmskiej). Zaistniał również jako autor publikacji krajoznawczych, do dzisiaj inspirujących osoby podejmujące trud opisu i upowszechniania wiedzy o dziejach oraz walorach kulturowych miasta i regionu.

Swą wieloraką działalność kontynuował po II wojnie światowej, stając się osobą pierwszoplanową chełmskiego życia kulturalnego i społecznego. Ciągle aktywny jako nauczyciel, nadal działał w chełmskim muzeum, przekształconym w instytucję państwową. Odbudowuje również reaktywowany w 1949 roku chełmski Oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, przekształconego w 1950 r. w Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze. Na czele organizacji stał przez dziesięć lat, stając się swoistym symbolem ruchu krajoznawczo-turystycznego w Chełmie (Oddział PTTK nosi obecnie imię Kazimierza Janczykowskiego). Działał również w Związku Nauczycielstwa Polskiego, Polskim Towarzystwie Geograficznym, Towarzystwie Wiedzy Powszechnej, Grupie Literackiej „Pryzmaty" i współtworzył w 1959 r. Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Chełmskiej. Nadal aktywnie propagował walory krajoznawczo-turystyczne Chełma i regionu, publikując szereg artykułów i materiałów krajoznawczych (m.in. na łamach *„Z Otchłani Wieków", „Życia Lubelskiego", „Kuriera Lubelskiego", „Sztandaru Ludu", „Wiadomości Chełmskich"* i *Ziemi Chełmskiej").* Wśród najcenniejszych prac szczególne miejsce zajmują opracowania dotyczące Góry Chełmskiej (*„Góra Chełmska, jej królowa i lud"* i *„Ósmy września na Górze Chełmskiej w dniach triumfu i klęski"*). Skalę zaangażowania w działalność pisarską oddaje fakt, że znaczna część dorobku Kazimierza Janczykowskiego pozostała w maszynopisach.

W życiu Kazimierza Janczykowskiego obecne były również zainteresowania literackie, w tym poetyckie. Między innymi napisał słowa do hymnu I Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Czarnieckiego (utwór pod tytułem *„Sztandar Czarniecczyków"* powstał w 1957 r.). Najpełniej wyrażał się jednak w publicystyce poświęconej dziejom Chełma i ziemi chełmskiej. Z bogatej spuścizny Kazimierza Janczykowskiego warto zacytować kilka fragmentów, które doskonale oddają jego podejście do życia i poglądy:

„Starajmy się poznać najbliższą ziemię rodzinną, tak drogą każdemu z nas, a przede wszystkim człowieka, żyjącego i gospodarującego na niej. Starajmy się poznać wszechstronnie i należycie, a wtedy zrozumiemy wiele zawiłych i złożonych przejawów życiowych".

„Poznać ziemię ojczystą możemy przez zmierzenie jej wzdłuż i wszerz na wędrówkach i wycieczkach szkolnych. Tą drogą dojdziemy do wytkniętego celu, ukochanej naszej matki – ojczyzny ".

„Niechaj karty z przeszłości wzniecą w nas umiłowanie ziemi rodzinnej, ziemi praojców naszych, niechaj obudzą chęć poznania tej ziemi, z której wyszliśmy, na której żyjemy i pracujemy, za którą umieramy i do której wrócim.

Oprac. Z. Lubaszewski

JAK W DOMU KULTURY „KOTA W BUTACH" WYSTAWILI

„Kot w Butach" - znana wszystkim fabuła, na której wychowały się całe pokolenia dzieci, została ujęta przez Teatr Ziemi Chełmskiej C chełmskiego Domu Kultury w niezwykłą, oryginalną formę. Bogactwo baśniowych kostiumów, precyzja rekwizytów – wszystko złożyło się w starannie przemyślaną całość - widz boi się okrutnego czarnoksiężnika, śmieje się z maniery językowej szambelana, współczuje oszukanemu przez braci Jankowi, podziwia wszechstronność sprytnego kota. I jak to już w bajkach bywa: nauka, zabawa, taniec, i śpiew to recepta na porwanie publiczności szczelnie wypełniającej widownię, która bawiła się razem z aktorami - wtórując grubaśnemu kotu w jaskrawoczerwonych butach w śpiewaniu. Były też „czary" wybuch trzaski i praski a nawet latający słoń! I choć „Kot w butach" zszedł już z afisza, warto wymienić osoby, które w przedsięwzięciu udział wzięły:

Reżyseria spektaklu: Basia Szarwiło & Sławoj Czarnota
Choreografia: Renata Jakimiuk
Piosenki: Bartek Kazimierczak
Dźwięk i aranżacje muzyczne: Marcin Tywoniuk
Światła: Grzegorz Skibiński
Charakteryzacja: Alicja Kowalczyk & Aneta Bedynek
Inspicjent sceny: Tomasz Kodeniec

W spektaklu wystąpili: **Łukasz Dudko, Sławoj Czarnota, Kasia Niedźwiecka, Andrzej Kuczura, Kamil Masełko, Eugeniusz Sawicki, Basia Sarwiło, Ireneusz Rolewicz, Maciej Jurgilewicz, Anna Dobras, Marek Jurasek, Zbigniew Moskal**. W roli myszek wystąpiły tancerki Estrady Dziecięcej: Klaudia Bartochowska, Ola Herman, Kinga Podgórska, Ada Rogucka, Weronika Skibińska.

Dni Kultury Chrześcijańskiej

Już po raz dziewiąty Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana" oddział w Chełmie zorganizowało Dni Kultury Chrześcijańskiej. Imprezie jak zawsze wtórowała myśl duchowego rozwoju oraz integracja pokoleń. Jak co roku odwiedziły nas znane i cenione osobistości ze świata kultury: Artur Barciś, Krzysztof Zanussi, Mirosław Ikonowicz, Igor Strojecki, Rafał Ziemkiewicz, Dominik Włoch, Krzysztof Skok. Gościem specjalnym był ks. bp Ryszard Karpiński.

Tym razem w Chełmie mieliśmy okazję gościć wybitne i cenione postacie ze świata kultury. Niewątpliwie taką osobistością jest **Mirosław Ikonowicz**, który spotkał się młodzieżą w IV LO. Ikonowicz jest dziennikarzem, reporterem, wielokrotnym korespondentem PAP za granicą, ojcem znanej warszawskiej restauratorki. Ikonowicz opowiadał o swojej wieloletniej przyjaźni z Ryszardem Kapuścińskim, o licznych podróżach, wojnach, w których uczestniczył, o ciekawych ludziach, których spotkał na swojej drodze. Jako korespondent wojenny podróżował po Ameryce Łacińskiej, Południowej Europie, Afryce. W I LO im. S. Czarnieckiego odbyły się natomiast warsztaty poetyckie dla młodzieży prowadzone przez naszego lokalnego literata **Henryka Radeja.**

Krzysztof Zanussi. wygłosił wykład pt.: „Rola autorytetów we współczesnym świecie" odbył się w ZSO nr 6. Była to wyjątkowa lekcja dla młodzieży, która miała okazję osobiście poznać tak wybitnego człowieka. Mieszkańcy Chełma mieli też okazję uczestniczyć w przeglądzie filmów Magdaleny Piekorz Projekcje filmów m.in.: *Senność* i *Pręgi* odbyły się w Chełmskiej Bibliotece Publicznej przy ul. Partyzantów.

Gościem specjalnym Dni Kultury Chrześcijańskiej był **ks. biskup Ryszard Karpiński z Lublina. Podczas s**potkania w ZSE i III LO, ksiądz biskup podzielił się z młodzieżą ciekawostkami związanymi z pontyfikatem papieży Jana Pawła I i Jana Pawła II.

Spotkanie z **Arturem Barcisiem** odbyło się w Zespole Wychowania i Pomocy Psychologicznej na ulicy Trubakowskiej. Wystąpił szkolny zespół taneczny „Chochliki", były także występy wokalne oraz prezentacja multimedialna „Nasza szkoła". Artur Barciś w humorystyczny sposób opowiadał dzieciom o swojej pracy, relacjonował ciekawe wydarzenia, omówił swoją drogę do aktorstwa. Mieszkańcy Chełma mieli możliwość spotkania pana Artura Barcisia w Chełmskiej Bibliotece Publicznej, gdzie wieczorem odbyła się promocja książki **Marzanny Graff „Rozmowy bez retuszu"** – wywiad-rzeka z Arturem Barcisiem. Aktor dzielił się swoimi doświadczeniami, opowiadał o roli w *Dekalogu,* o współpracy z Kieślowskim. Jak stwierdził: *ta rola sprawiła mi najwięcej satysfakcji, bo nie wiedziałem, kogo mam grać, jest to dla mnie niezwykle ważna rola bo ważny jest ten film.* **Krzysztof Skok** w ZSO nr 8 opowiadał on młodzieży o swoich rowerowych podróżach. Jego najważniejsze podróże „na wschód" to wyprawy do Kazachstanu (2004), na Ukrainę i do Mołdawii (2006) oraz na Zakaukazie – do Gruzji, Armenii, Azerbejdżanu (2007). W 2008 roku odbył samotną wyprawę rowerową na Igrzyska Olimpijskie do Pekinu. W 2010 roku prowadził 6-osobową grupę na wyprawę do Ziemi Świętej oraz samotnie przemierzył Bałkany.

Młodzież z IV LO i ZSZ III LO miała okazję poznać pielgrzyma pieszego, podróżnika, pana **Dominika Włocha** z Gdańska. Na spotkaniu pan Włoch relacjonował wydarzenia ze swojej pielgrzymki pieszej z Moskwy do Asyżu.

W I LO odbył się wykład pana **Rafała Ziemkiewicza**, dziennikarza „Rzeczpospolitej" i „Uważam Rze" pt.: „Kultura chrześcijańska a współczesny postmodernizm". Młodzież zainteresowana była warsztatem pracy pana Ziemkiewicza, stąd pytania o metody pracy, poglądy polityczne, stosunek do różnych osób, partii, ustroje polityczne, autorytety.

W Chełmskiej Bibliotece Publicznej odbyło się spotkanie autorskie z panem **Henrykiem Radejem**. Opowiadał on o swoim najnowszym tomiku wierszy pt.: „Fletnia i łuk". W ZSO nr 6 gościliśmy pana **Igora Strojeckiego**, który opowiadał o swojej rodzinie. Od lat zajmuje się on genealogią rodzinną, zarówno rodziny po mieczu, czyli rodziny Strojeckich, jak i rodziny po kądzieli, czyli rodziny Barszczewskich. Na zorganizowanych w piątek warsztatach w ZSO nr 6 pan Igor zachęcał młodzież do poszukiwania swoich przodków, do tworzenia drzew genealogicznych, dawał cenne wskazówki, w jaki sposób należy to robić, co jest ważne w pracy genealoga. W Chełmskiej Bibliotece Publicznej odbyło się spotkanie z panem **Markiem Millerem**, dziennikarzem, twórcą Laboratorium Reportażu przy Uniwersytecie Warszawskim. Gość promował swoją najnowszą książkę pt.: „Pisanie. Z Ryszardem Kapuścińskim rozmawia Marek Miller".

W ramach Dni Kultury Chrześcijańskiej zorganizowane były wystawy, wykłady, koncerty, projekcje filmowe oraz spotkania z ciekawymi gośćmi, którzy podzielili się swoimi doświadczeniami i osiągnięciami. W organizację spotkań w ramach DKCh włączył się Dyrektor Chełmskiej Biblioteki Publicznej Pan Robert Chełmicki, Pani Dyrektor ZSO nr 6 – Dorota Cieślik, Pani Dyrektor Szkoły Specjalnej- Małgorzata Kwiecińska, Pani Dyrektor ZSE i III LO- Edyta Chudoba oraz inni dyrektorzy szkół. Zaangażowanie i pomoc tych placówek zasługują na ogromne uznanie.

Patronat honorowy sprawowali: Księża Dziekani Dekanatów Chełmskich, Starosta Powiatu Chełmskiego Paweł Ciechan, Prezydent Miasta Chełm Agata Fisz.

Magdalena Machowicz
Rzecznik Prasowy DKCH

MISTRZ GROZY
STEFAN DARDA W CHBP

W ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek Chełmska Biblioteka Publiczna zorganizowała spotkanie autorskie ze Stafanem Dardą, który wśród chełmskich czytelników ma już wielu fanów**.** 17 maja w sali konferencyjnej ChBP przy ul. Partyzantów 40 odbyło się spotkanie w wyjątkowej atmosferze i scenerii z mistrzem grozy - Stefanem Dardą, który zaprezentował swoją najnowszą powieść „Bisy"- trzecią część cyklu powieściowego zatytułowanego „Czarny Wygon".

Dwie poprzednie części „Słoneczna Dolina" i „Starzyzna" - otrzymały nominacje do prestiżowej nagrody literackiej w dziedzinie fantastyki im. Janusza A. Zajdla za rok 2010. Ponadto powieść „Słoneczna Dolina" zajęła trzecie miejsce w plebiscycie czytelników literatury fantastycznej Nautilus 2010.

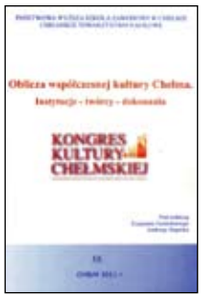
„BALLO" na przeglądzie Zespołów Tanecznych Terespol 2012

Chęć konfrontacji swoich umiejętności i talentu tym razem zaprowadziła młodych artystów do Terespola. 17 czerwca odbył się tam VIII Przegląd Zespołów Tanecznych Terespol 2012.

Młodzieżowy Dom Kultury w Chełmie godnie reprezentowały dwie formacje Zespołu Tańca Jazzowego pod kierunkiem Sabiny Englot. Po raz kolejny obie grupy wywalczyły miejsca na podium. Grupa BALLO II zajęła pierwsze miejsce w kategorii do lat 15; natomiast w drugiej kategorii - powyżej 15 lat, III miejsce zdobyła grupa BALLO I. Tancerki obu formacji można było również oglądać podczas imprezy plenerowej „Wianki na Zamku", która odbyła się 23 czerwca na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Krupem.

Oblicza współczesnej kultury Chełma. Instytucje – twórcy – dokonania. Kongres kultury chełmskiej pod patronatem Pani Agaty Fisz Prezydent Miasta Chełm

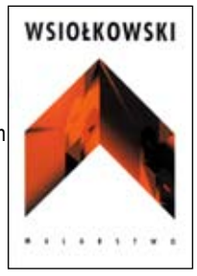

Wydawca: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie, Chełmskie Towarzystwo Naukowe
Redakcja: Z. Gardziński, A. Stępnik

Książka zawiera cztery rozdziały tematyczne: *Nauka, Literatura i książka, Dobra kultury materialnej* oraz *Animacja kultury.* Jest to tom pokonferencyjny, który jest pierwszą tego typu publikacją, zawierającą aktualną i pełną informację na temat twórców, zespołów, form pracy artystycznej, działalności naukowej, działalności stowarzyszeń i animatorów kultury Chełma.

Książkę zdobią fotografie oraz skany okładek książek i kart ksiąg pamiątkowych, a także dokumentów. Publikacja do nabycia w Chełmskim Towarzystwie Naukowym przy ul. Nowy Świat 3 w Chełmie

Malarstwo

autor: *Adam Wsiołkowski*
stron: 16
format: 29,5x20,5 cm
rok: 2003
oprawa: miękka
ISBN: 83-914960-0-7

Barwny katalog prac A. Wsiołkowskiego, zawierający informację o autorze, tekst krytyczny, kalendarium wystaw indywidualnych 1969-2002, wzbogacony o zdjęcie artysty z ukochanym jamnikiem Felkiem II.

Publikacja do nabycia w cenie 3,00 zł w sklepie muzealnym Zielona Witryna przy ul. Lubelskiej 57/ róg Podwalnej w Chełmie.

Systemy graficzne Hartmut Böhm. Druki z lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych

autor: Fleckner Uwe, Barczyńska Jagoda
stron: 64
format: 30x21 cm
rok: 2008
wydawca: Muzeum Chełmskie
oprawa: miękka
ISBN: 978-83-89942-07-4

Katalog *Systemy graficzne Hartmut Böhm. Druki z lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych* przygotowany do wystawy zorganizowanej przez Muzeum Chełmskie w ramach działalności Galerii 72. Zawiera słowo wstępne, tekst krytyczny, spis prac, biogram artysty. Katalog omawia prace graficzne H. Böhma wykonane przez artystę w latach 60. i 70., głównie w technice serigrafii. H. Böhm jest jednym z najwybitniejszych przedstawicieli nurtu op-artu w sztuce.

Publikacja do nabycia w cenie 20 zł w sklepie muzealnym Zielona Witryna przy ul. Lubelskiej 57/ róg Podwalnej w Chełmie.

Poczet biskupów chełmskich obrządku łacińskiego

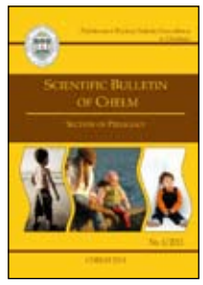

Wydawca: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie, Chełmskie Towarzystwo Naukowe
Autor: P. Mazur

Pierwsza monografia diecezji chełmskiej, będąca przyczynkiem do odtworzenia dziejów diecezji chełmskiej. Książka zawiera monografie biskupów ordynariuszy oraz biskupów pomocniczych.

Książkę dodatkowo zdobią zdjęcia i herby biskupów.

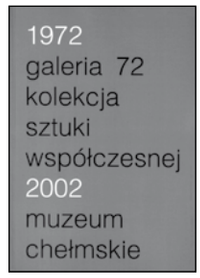
Scientific Bulletin of Chełm Sectin of Pedagigy No.1/2011

Wydawca: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie,
Redakcja: przewodniczący P. Mazur

Książka składa się z pięciu części. Część pierwsza zatytułowana *Edukacja przyszłości* zawiera sześć artykułów polskich pedagogów związanych głównie z PWSZ w Chełmie. Druga część *Edukacja europejska* składa się z dziewięciu artykułów autorów zagranicznych (Czechy, Słowacja, Ukraina). *Dobre praktyki edukacyjne i Sylwetki wybitnych chełmskich pedagogów* zostały opisane części trzeciej i czwartej. Ostatnia, piąta część zawiera sprawozdania i recenzje z konferencji naukowych.

Galeria 72. Kolekcja sztuki współczesnej 1972-2002

autor: Barczyńska Jagoda, Pradun Ireneusz, Gac Anna
stron: 125
format: 30x21 cm
rok: 2002
wydawca: Muzeum Chełmskie
oprawa: miękka
ISBN: 83-914960-2-3

Ze wstępu: „Oddawany do Państwa rąk katalog ma stać się podsumowaniem i uwzględnić nie tylko rozwój wystawienniczy Galerii 72, ale uwypuklić również proces gromadzenia zbiorów sztuki powojennej. (...) W katalogu znajdziemy prace przedstawicieli sztuki figuratywnej, symbolicznej, metaforycznej".

Publikacja do nabycia w cenie 20 zł w sklepie muzealnym Zielona Witryna przy ul. Lubelskiej 57/ róg Podwalnej w Chełmie.

Libertango na dwóch mistrzów

Eric Franceries, międzynarodowej sławy gitarzysta, absolwent konserwatoriów w Lyonie i Tuluzie oraz Jeremy Vannereau „złote dziecko" akordeonu, muzyk zakochany w bandoneonie, zagrali w duecie „Libertango" Astora Piazzolli w finale Ogólnopolskiego Konkursu Gitarowego „Gitara na Kresach" (28-29 marca) Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Chełmie, współorganizowanego przez Urząd Miasta Chełm, Muziem Ziemi Chełmskiej i Chełmskie Towarzystwo Muzyczne.

Marek Dyjak w Galerii Atelier

foto: Przemysław Białasz

Robią porządek ze śmieciami

Projekt „Zakład Przetwarzania Odpadów Komunalnych regionu chełmskiego i rekultywacja składowisk odpadów"

Trwa realizacja projektu „Zakład Przetwarzania Odpadów Komunalnych regionu chełmskiego i rekultywacja składowisk odpadów". Wartość inwestycji wynosi 43 746 749 zł, zaś wielkość dofinansowania z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko to 26 114 685 zł.

Celem projektu jest stworzenie spójnego dla całego Związku Komunalnego Gmin Ziemi Chełmskiej systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, który obejmie zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów i pozwoli podnieść standard usług we wszystkich gminach. Przedmiotem projektu jest: budowa Zakładu Przetwarzania Odpadów Komunalnych dla regionu chełmskiego, rekultywacja 12 składowisk odpadów w obrębie obszaru Związku Komunalnego Gmin Ziemi Chełmskiej, edukacja ekologiczna, zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów – w związku z planowanym dla zabudowy wysokiej zbieraniem odpadów w systemie dwupojemnikowym.

Nowoczesny Zakład Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Srebrzyszczu

W miejscowości Srebrzyszcze koło Chełma powstał Zakład Przetwarzania Odpadów Komunalnych o wydajność ok. 26.000 Mg. Stanowi on część kompleksowego zespołu obiektów, takich jak sortownia, kompostownia, linia do produkcji paliwa alternatywnego i składowisko odpadów balastowych.

Przewidziano w nim procesy technologiczne tj.: sortowanie odpadów komunalnych, sortowanie odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki, przygotowanie surowca do produkcji paliwa alternatywnego, kompostowanie odpadów organicznych oraz odpadów zielonych zebranych selektywnie, przyjmowanie, czasowe magazynowanie i wysyłka do utylizacji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, przyjmowanie zużytego wyposażenia gospodarstw domowych (odpadów wielkogabarytowych, demontaż, przyjmowanie odpadów budowlanych, składowanie balastu, pozostałego po przejściu odpadów przez zakład, składowisko odpadów azbestowych.

Na szczególną uwagę w zakresie rozwiązań technologicznych zasługuje przygotowanie paliwa alternatywnego. W zaproponowanym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi występują w znacznych ilościach odpady, które ze względu na jakość nie przedstawiają wartości jako surowce wtórne, ale posiadają dobre właściwości energetyczne. Z uwagi na sąsiedztwo Cementowni Chełm i możliwość utylizacji w piecach cementowych, produkcja paliwa alternatywnego stanowi ważny element zakładu.

Rekultywacja dwunastu składowisk

7 września 2010 roku w Chełmie podpisana została umowa na rekultywację składowisk. W wyniku przetargu nieograniczonego „Rekultywacja istniejącego składowiska odpadów w Srebrzyszczu i pozostałych gminnych składowisk" wyłoniony został wykonawca – Zakład Techniki Ochrony Środowiska FOLEKO Sp. z o.o. z siedzibą w Świdnicy. W ramach kontraktu rekultywacji zostaną poddane następujące składowiska: Srebrzyszcze, Pawłów, Kolonia Strzelce, Dubienka, Strachosław, Leśniowice, Władysławów, Wojsławice, Żmudź, Bytyń, Uchanie i Kobyle. Składowiska położone są na terenie gmin, wchodzących w skład Związku Komunalnego Gmin Ziemi Chełmskiej. W 2010 roku przeprowadzona została rekultywacja składowisk w następujących gminach: Leśniowice, Wola Uhruska, Kamień i Uchanie. Prace rekultywacyjne na pozostałych składowiskach będą prowadzone w 2011 roku.

Dostawa pojemników do selektywnej zbiórki odpadów

W dniu 17 września 2010 roku w Chełmie zawarta została umowa na dostawę pojemników do selektywnej zbiórki odpadów. W wyniku przetargu nieograniczonego wybrana została oferta EKOTECH z siedzibą w Jarosławiu. W ramach umowy PGO Sp. z o.o. zakupiło 400 pojemników typu „dzwon" o pojemności 2,5 m^3 i 100 pojemników o pojemności 1,5 m^3. Pojemniki będą ważnym elementem planowanego systemu zbiórki odpadów selektywnych, zostaną rozmieszczone na terenie Chełma i będą służyć do zbierania tzw. „suchych odpadów".

Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o.

www.pgo.chelm.pl pgo@pgo.chelm.pl

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PGO

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko

Materiał promocyjny sponsora głównego wydania - PGO CHELM

Kino Letnie

Weźcie własne krzesło, koc, napoje, popcorn i przyjdźcie na nasze seanse pod gwiazdami przez całe wakacje w czwartkowe wieczory spotykać się będziemy w Kinie Letnim na dziedzińcu przy ul. Podwalnej. Rozpoczynamy zaraz po zapadnięciu zmroku! Kawa, herbata i film gratis! Uwaga ! Ilość miejsc ograniczona pojemnością dziedzińca. W razie złej pogody film będzie odwołany.

10. Objazdowy Festiwal Filmowy
WATCH DOCS
Prawa Człowieka w Filmie
Chełm, 10-17 września 2012

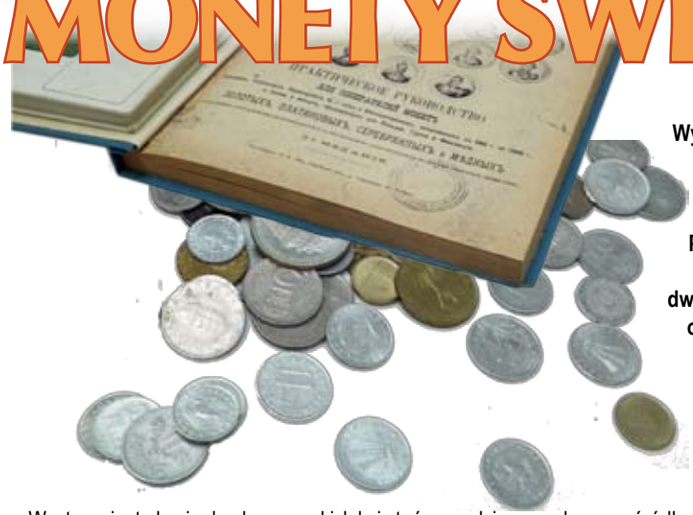

www.watchdocs.pl

Chełmski CHADEK Dom Kultury

MONETY ŚWIATA

Wystawę MONETY ŚWIATA przygotowało Centrum Wiedzy o Regionie Chełmskiej Biblioteki Publicznej. Na ekspozycji prezentowane są dwudziestowieczne monety obiegowe z całego świata ze zbiorów chełmskiego kolekcjonera. Można ją oglądać w Galerii Patio ChBP do 31.08.2012 r.

Wystawa jest okazją do ukazania bogatego zbioru kilku tysięcy monet z blisko 190 krajów świata. Prezentacja obejmuje monety z wszystkich kontynentów będące wciąż w użyciu, oraz takie które odeszły już do historii zastąpione przez jednostkę walutową Unii Europejskiej, bądź wyemitowane przez nieistniejące już państwa (np. Jugosławia, ZSRR, Czechosłowacja, Rodezja, NRD) Ekspozycję można potraktować jak oryginalną lekcję historii i geografii świata w dwudziestym wieku.]

Cechą charakterystyczną prezentowanego zbioru jest jego niepowtarzalność – większość monet nosi widoczne ślady używania; jest to pieniądz żywy – wręcz można sobie wyobrazić, że opłacono nim zakup dobrej książki, lekcje tańca, codzienne zakupy lub realizację innych potrzeb. Monety w zbiorze po części pochodzą z zakupów, oraz trafiały do kolekcjonera pozyskane z rąk prywatnych: kupców, marynarzy, emigrantów i innych osób, które mogły odwiedzać różne strony świata od lat osiemdziesiątych XX wieku. Już od przeszło trzydziestu lat zbiór rośnie będąc świadectwem zainteresowań właściciela oraz źródłem wiedzy o kulturze, w jakiej owe pieniądze powstały.

„Bo piękno na to jest, by zachwycało . . .”

Wystawa obrazów i rzemiosła artystycznego XIX-XX wieku ze zbiorów Muzeum Ziemi Chełmskiej oraz zabytkowych mebli z XVI-XIX wieku z kolekcji Muzeum Narodowego w Warszawie czynna w siedzibie Muzeum przy ul. Św. Mikołaja 4.

